

АНАЛІЗ РЕФОРМИ ОБОРОННО- ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ТА ОБОРОННОГО ЗАМОВЛЕННЯ

Підготував: **Гліб Канєвський**,
Голова експертної організації StateWatch

Київ 2020

Зміст

Вступ	3
Скорочення в презентації	4
Причини реформи	5-6
Законодавчі передумови реформи	7-9
Результати виконання Плану реформування ОПК та ДОЗ	10-26
Огляд ОПК	10-12
Наглядова рада ДК “Укроборонпром”	13-14
Центральний орган влади в ОПК	15-16
Фінансовий аудит	17-18
Корпоратизація	19-20
Оборонні закупівлі	21-22
Державне оборонне замовлення	23
Приватизація	24
Заміщення російської контрабанди	25-26
Висновки	27-31
Рекомендації	32-33
Джерела	34-36

Вступ

Цю презентацію підготовлено Глібом Канєвським, головою громадської організації “Стейтвотч” (StateWatch), в рамках проєкту “Забезпечення ефективного цивільного контролю над реформою ОПК в Україні” за технічної підтримки Женевського центру з питань управління сектором безпеки (DCAF).

Мета презентації: моніторинг виконання рішення РНБО щодо реформи оборонно-промислового комплексу України протягом 2019-2020 років.

Команда StateWatch сподівається, що цей аналіз та рекомендації допоможуть відповідальним органам влади успішно завершити розпочаті реформи державного концерну “Укроборонпром” та державного оборонного замовлення.

Скорочення в презентації

АТ - акціонерне товариство

ВРУ - Верховна Рада України

ДК - державний концерн

ДОЗ - державне оборонне
замовлення

ДП - державне підприємство

КМУ - Кабінет Міністрів України

МЗС - Міністерство закордонних
справ

НР - наглядова рада

ОПК - оборонно-промисловий комплекс

ПУ - Президент України

РНБО - Рада нацбезпеки і оборони

СБУ - Служба безпеки України

СЗР - Служба зовнішньої розвідки

СКМУ - Секретаріат Кабінету Міністрів
України

УДО - Управління держохороною

Причини реформи

ПОЛІТИКО-ПРАВОВА СИТУАЦІЯ НА 2014-19 РОКИ:

- “Токсичність” концерну через корупційні скандали в попередні роки
 - **583** кримінальні провадження щодо порушень на ДП концерну та самому концерні
 - **896** млн грн - офіційно зафіксовані збитки в рамках КП
- Зрив деяких контрактів державного оборонного замовлення
- Зрив деяких міжнародних контрактів постачання військової техніки
- **18,4%** становила частка ДОЗ від загального обсягу виробленої продукції у 2017 році
- **96,3%** становила зношеність основних фондів у 2017 році
- Відсутність правового регулювання залучення іноземних інвестицій в концерн
- Відсутність правового регулювання реалізації ДП-банкрутів та надлишкового майна на користь концерну

Причини реформи

ФІНАНСОВІ ПОКАЗНИКИ СТАНОМ НА 2019 РІК:

- 137 державних підприємств як учасники концерну
- 116 державних підприємств під реальним контролем концерну
- 21 ДП на окупованих територіях
- 85 ДП - фінансово нестабільні
- 8 ДП - банкрути
- 90% прибутків генерує близько 10 ДП
- 39,9 млрд грн становить дохід за 2019 рік
 - 35 млрд грн доходу генерують 38 ДП
 - 4,9 млрд грн доходу генерують 50 ДП
 - 29 млн грн доходу генерують 28 ДП

Законодавчі передумови реформи

2019 РІК: УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА
УКРАЇНИ №79/2019
“ПРО РІШЕННЯ РНБО ВІД 06
БЕРЕЗНЯ “ПРО
РЕФОРМУВАННЯ ОБОРОННО-
ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ
ТА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ
ПРОЗОРОСТІ ВИКОНАННЯ
ДЕРЖАВНОГО ОБОРОННОГО
ЗАМОВЛЕННЯ”

Для забезпечення більш ефективного функціонування оборонно-промислового комплексу та підвищення рівня прозорості державного оборонного замовлення, зважаючи на необхідність посилення ролі вітчизняних оборонних підприємств незалежно від форми власності у виконанні завдань із забезпечення сил безпеки і оборони новим і модернізованим озброєнням та військовою технікою в умовах агресії Російської Федерації.

Законодавчі передумови реформи

2019 РІК: ПРОТОКОЛ
№ 14 ЗАСІДАННЯ
КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ
УКРАЇНИ ВІД
08 КВІТНЯ 2020 РОКУ

План організації виконання Указу Президента від 15 березня 2019 року № 79 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 березня 2019 року “Про реформування оборонно-промислового комплексу та підвищення рівня прозорості виконання державного оборонного замовлення” з чітко визначеними виконавцями та строками виконання.

Законодавчі передумови реформи

2020 РІК: УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА
УКРАЇНИ №59/2020
“ПРО РІШЕННЯ РНБО ВІД 18
ЛЮТОГО 2020 РОКУ “ПРО
ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ
ДЕРЖАВНОГО
ОБОРОННОГО
ЗАМОВЛЕННЯ НА 2020 РІК
ТА 2021, 2022 РОКИ”

Для задоволення потреб із забезпечення національної безпеки і оборони, а також через проблемні питання, які виникли під час реалізації державної військово-промислової політики та функціонування оборонно-промислового комплексу.

Огляд ОПК

Завдання

Забезпечити проведення в установленому порядку **огляду ОПК**

Виконання завдання

22 травня 2019 року КМУ затвердив Порядок проведення огляду оборонно-промислового комплексу.

Огляд ОПК проводиться Мінекономіки за рішенням РНБО, яке вводиться в дію указом Президента. Звіт за результатами огляду затверджується КМУ, після чого передається на затвердження РНБО.

Метою проведення огляду ОПК є оцінка стану і спроможностей, а також готовності ОПК до задоволення потреб сектору безпеки і оборони в озброєнні, боєприпасах, військовій та спеціальній техніці з урахуванням актуальних воєнно-політичних загроз і викликів.

Завданнями огляду ОПК є:

- 1) оцінка рівня інституційної сформованості системи управління ОПК;
- 2) оцінка стану ресурсного забезпечення ОПК;
- 3) комплексний огляд спроможностей та готовності ОПК.

Загальне керівництво оглядом оборонно-промислового комплексу здійснює Міністр розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства.

20 травня 2020 року КМУ в цілому затвердив Звіт про результати проведення огляду оборонно-промислового комплексу

? Розгляд і затвердження РНБО.

Строк

Відповідальні

Квітень 2019

Мінекономіки
СЗР (за згодою)
СБУ (за згодою)
УДО (за згодою)
ДК“Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань безпеки СКМУ

Огляд ОПК

Завдання

Забезпечити проведення в установленому порядку огляду ОПК

Виконання завдання

27 лютого 2020 року Указ Президента України №59/2020 Про рішення РНБО “Про основні показники державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки” **зобов’язав КМУ внести у місячний строк після затвердження РНБО звіту про результати проведення огляду ОПК** на розгляд ВРУ проекти законів України щодо:

1. внесення змін до деяких законодавчих актів України про створення сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій в ОПК, зокрема шляхом утворення спільних підприємств;
2. особливостей перетворення державних унітарних комерційних підприємств ОПК в акціонерні товариства та їх приватизації;
3. фінансового оздоровлення та підтримки підприємств ОПК.

Строк

Відповідальні

Квітень 2019

Мінекономіки
СЗР (за згодою)
СБУ (за згодою)
УДО (за згодою)
ДК“Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань безпеки СКМУ

Огляд ОПК

Завдання

Забезпечити проведення в установленому порядку **огляду ОПК**

Ризики виконання завдання

Довготривалість процесу затвердження огляду ОПК зі сторони РНБО понад 6 міс. Станом на грудень 2020 року РНБО не затвердила звіт за результатами огляду.

Зменшення фінансування на проведення огляду ОПК. Законом України від 13 квітня 2020 року № 553-ІХ “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2020 рік” за бюджетною програмою “Дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, підготовка наукових кадрів та фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури у сфері економічного розвитку” зменшено видатки у повному обсязі у сумі 18 млн грн.

У межах даної бюджетної програми в 2020 році було заплановано профінансувати науково-методичне забезпечення проведення огляду ОПК Державним науково-дослідним інститутом інформатизації та моделювання економіки.

Не виконання Указу ПУ №59/2020 в частині розробки законопроектів для залучення іноземних інвестицій в ОПК, перетворення ДП ОПК в акціонерні товариства та їх приватизації; а також фінансового оздоровлення підприємств ОПК.

Строк

Відповідальні

Квітень 2019

Мінекономіки
СЗР (за згодою)
СБУ (за згодою)
УДО (за згодою)
ДК“Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань безпеки СКМУ

Наглядова рада ДК “Укроборонпром”

Завдання

Вжити заходів щодо залучення представників держав-партнерів до роботи Наглядової ради ДК “Укроборонпром”

Виконання завдання

01 лютого 2018 року Президент України включив экс-керівника американського Агентства передових оборонних дослідницьких проєктів (DARPA) Ентоні Тетера до Наглядової ради ДК “Укроборонпром”. **На посаді дотепер**

12 червня 2019 року Президент України включив экс-міністра економіки Айвараса Абромавичуса до Наглядової ради ДК “Укроборонпром”. **Абромавичус пробув на посаді до 30 серпня 2019 року (1,5 міс).**

09 липня 2019 року Президент України включив Давида Арахамію (з серпня 2019 року народний депутат України) та Андрія Загороднюка (Міністр оборони України серпень 2019 - березень 2020 року) до Наглядової ради ДК “Укроборонпром”. **Загороднюк пробув на посаді до 29 серпня 2019 року (1,5 міс). Арахамія пробув на посаді до 07 жовтня 2019 року (3 міс).**

07 жовтня 2019 року Президент України включив Андрія Єрмака помічника Президента до Наглядової ради ДК “Укроборонпром”. **Єрмак пробув на посаді до 21 червня 2020 року (8 міс).**

07 жовтня 2019 року Президент України включив Ігоря Смілянського генерального директора АТ “Укрпошта” до Наглядової ради ДК “Укроборонпром”. **Смілянський пробув на посаді до 06 жовтня 2020 року (12 міс).**

10 жовтня 2019 року Президент України включив Юрія Вітренка виконавчого директора “Групи Нафтогаз” НАК “Нафтогаз України” до Наглядової ради ДК “Укроборонпром”. **Вітренко пробув на посаді до 21 січня 2020 року (3,5 міс).**

23 жовтня 2019 року КМУ включив Олега Прохоренка экс-директор АТ “Укргазвидобування” до Наглядової ради ДК “Укроборонпром”. **Прохоренко пробув на посаді до 21 жовтня 2020 року (12 міс).**

19 червня 2020 року Президент України включив Володимира Горбуліна першого віце-президента Національної академії наук України до Наглядової ради ДК “Укроборонпром”. **На посаді дотепер**

21 жовтня 2020 року КМУ включив Валерія Іващенко першого заступника міністра стратегічного проєкту до Наглядової ради ДК “Укроборонпром”. **На посаді дотепер**

Строк

Відповідальні

Постійно

Мінекономіки

Міноборони

МЗС

Мін’юст

ДК “Укроборонпром”

Департамент з

питань

інфраструктури та

техрегулювання

СКМУ

Наглядова рада ДК “Укроборонпром”

Завдання

Вжити заходів щодо залучення представників держав-партнерів до роботи Наглядової ради ДК “Укроборонпром”

Ризики виконання завдання

Відсутність кінцевого строку виконання завдання. З часу дії Указу Президента №79/2019 від 15 березня 2019 року жоден представник держав-партнерів до роботи Наглядової ради ДК “Укроборонпром” не був залучений.

Короткий строк перебування на посаді членів НР ДК “Укроборонпром”.

З часу дії Указу Президента №79/2019 від 15 березня 2019 року членами НР ДК “Укроборонпром” були призначені 9 осіб, два з яких перебувають на посадах останні 1-2 місяці, а 5 обіймали посади менше 12 місяців.

Відсутність систематизованої інформації у публічному доступі

про діяльність та результати Наглядової ради ДК “Укроборонпром” в цілому та кожного члена НР зокрема.

Строк

Відповідальні

Постійно

Мінекономіки
Міноборони
МЗС
Мін’юст
ДК “Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ

Центральний орган влади в ОПК

Завдання

Опрацювати питання щодо **утворення центрального органу виконавчої влади**, діяльність якого спрямовується і координується КМУ через Міністра економіки, з покладенням на цей орган окремих функцій з реалізації державної ВПК

Виконання завдання

24 квітня 2019 року Постанова КМУ від 24.04.2019 № 355 “Про внесення змін до деяких постанов КМУ від 05 квітня 2014р. № 85 і від 20 серпня 2014р. № 459”, яким передбачається закріпити за Мінекономіки повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну військово-промислову політику.

27 лютого 2020 року Указ Президента України №59/2020 Про рішення РНБО “Про основні показники державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки” **зобов'язав КМУ опрацювати питання щодо створення центрального органу виконавчої влади**, відповідального за формування та забезпечення реалізації державної військово-промислової політики та функцій з управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі.

22 липня 2020 року Постанова КМУ від 22.07.2020 р. № 624 “Про утворення Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України”

Грудень 2020 року процес утворення Мінстратегпрому не завершений. Відсутня очікувана дата завершення утворення органу.

Строк

Відповідальні

Травень 2019

Мінекономіки
ДК“Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань безпеки СКМУ
Департамент з питань ефективного управління держвласності СКМУ
Департамент гуманітарної політики СКМУ

Центральний орган влади в ОПК

Завдання

Опрацювати питання щодо **утворення центрального органу виконавчої влади**, діяльність якого спрямовується і координується Міністра економіки, з покладенням на цей орган окремих функцій з реалізації державної ВПК

Ризики виконання завдання

Швидка зміна концепції (менше ніж за один рік) від “Мінекономіки формує та реалізує державну військово-промислову політику” до утворення окремого Мінстратегпрому.

Запізнілий процес утворення Мінстартегпрому без очікуваної дати завершення такого процесу. На кінець 2020 року Міністерство не спроможне виконувати ряд основних функцій, зокрема, щодо політики формування та координації державного оборонного замовлення.

Більш детально про утворення Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості дивіться [Аналіз StateWatch впровадження ДК “Укроборонпром” від 2020 року.](#)

Строк

Відповідальні

Травень 2019

Мінекономіки
ДК “Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань безпеки СКМУ
Департамент з питань ефективного управління держвласності СКМУ
Департамент гуманітарної політики СКМУ

Фінансовий аудит

Завдання

Організувати проведення із залученням міжнародних експертів аудиту ДК "Укроборонпром" та за його результатами інформувати громадськість

Виконання завдання

19 червня 2019 року Постанова КМУ від 19 червня 2019 р. № 446-р "Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету" для Укроборонпрому у сумі 32,5 млн гривень. Кошти виділені на поворотній основі та спрямовані для проведення незалежного аудиту "Укроборонпрому" та його підприємств.

01 жовтня 2019 року ТОВ "БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА" оголошене переможцем тендеру на послуги аудиту. Згідно умов договору кінцева дата надання послуг не повинна перевищувати 18 місяців. За повідомленням ДК "Укроборонпром" фінансовий аудит має тривати 12 місяців.

Грудень 2020 року громадськість не проінформовано про результати аудиту.

Строк

Відповідальні

Квітень 2019

Мінекономіки

Мінфін

Мін'юст

Держаудитслужба

ДК "Укроборонпром"

Департамент з питань

інфраструктури та

техрегулювання СКМУ

Департамент з питань

міжнародного

співробітництва СКМУ

Фінансовий аудит

Завдання

Організувати проведення із залученням міжнародних експертів аудиту ДК "Укроборонпром" та за його результатами інформувати громадськість

Ризики виконання завдання

Відсутність інформації протягом понад 12 місяців про результати фінансового аудиту ДК "Укроборонпром".

Строк

Відповідальні

Квітень 2019

Мінекономіки

Мінфін

Мін'юст

Держаудитслужба

ДК "Укроборонпром"

Департамент з питань інфраструктури та

техрегулювання СКМУ

Департамент з питань міжнародного

співробітництва СКМУ

Корпоратизація

Завдання

Проведення громадських слухань з питань визначення особливостей перетворення державних комерційних підприємств ОПК в акціонерні товариства та залучення іноземних інвестицій

Виконання завдання

Липень 2019 року. Мінекономіки за результатами опрацювання пропозицій ДК “Укроборонпром” розробило законопроект “Про особливості перетворення державного унітарного комерційного підприємства оборонно-промислового комплексу в акціонерне товариство”.

09 липня 2020 року зареєстрований законопроект № 3822 “Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності”.

23 жовтня 2020 року віце-прем’єр Олег Урусський на власній прес-конференції повідомив про необхідність доопрацювання законопроекту № 3822.

21 грудня 2020 року в законопроект № 3822 внесені зміни.

Строк

Відповідальні

Квітень 2019
Мінекономіки
ДК “Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань фінансового та економічного розвитку СКМУ

Корпоратизація

Завдання

Проведення громадських слухань з питань визначення особливостей перетворення державних комерційних підприємств ОПК в акціонерні товариства та залучення іноземних інвестицій

Ризики виконання завдання

Довготривалість процесу узгодження законопроекту № 3822 між усіма органами влади майже 6 міс. Станом на грудень 2020 року законопроект № 3822 залишається на стадії “ознайомлення”.

Відсутність системного бачення щодо корпоратизації ОПК.

Зміна протягом 18 місяців трьох концепцій визначення особливостей перетворення державних комерційних підприємств ОПК в акціонерні товариства та залучення іноземних інвестицій.

Більш детально дивіться [Аналіз StateWatch впровадження ДК “Укроборонпром” від 2020 року.](#)

Строк

Відповідальні

Квітень 2019

Мінекономіки
ДК “Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань фінансового та економічного розвитку СКМУ

Оборонні закупівлі

Завдання

Внесення на розгляд ВРУ законопроекту про внесення змін до Закону України "Про державне оборонне замовлення", у якому передбачити підвищення рівня прозорості державних закупівель

Виконання завдання

Липень 2019 року. Мінекономіки з метою удосконалення процедури закупівель за державним оборонним замовленням розроблено законопроект "Про внесення змін до ЗУ "Про державне оборонне замовлення".

27 листопада 2019 року зареєстрований законопроект № 2398-д "Про оборонні закупівлі".

17 липня 2020 року Закон України № 808-ІХ ЗУ "Про оборонні закупівлі", який має вступити в силу 01 січня 2021 року.

17 листопада 2020 року віце-прем'єр Олег Урусський надіслав лист № 409 на прем'єр-міністра України, в якому зазначено, що робота над нормативно-правовими актами, необхідними для забезпечення дії нового закону про оборонні закупівлі триває, і має бути продовжена до 25 грудня 2020 року.

Строк

Відповідальні

Квітень 2019

Мінекономіки

Мінфін

Мін'юст

СЗР (за згодою)

СБУ (за згодою)

УДО (за згодою)

Департамент з питань

інфраструктури та

техрегулювання СКМУ

Департамент з питань

безпеки СКМУ

Оборонні закупівлі

Завдання

Внесення на розгляд ВРУ законопроекту про внесення змін до Закону України "Про державне оборонне замовлення", у якому передбачити підвищення рівня прозорості державних закупівель

Ризики виконання завдання

Неузгодженість дій між виконавчими органами влади під час підготовки нормативно-правових актів, які необхідні для забезпечення дії нового закону про оборонні закупівлі.

Строк

Відповідальні

Квітень 2019

Мінекономіки

Мінфін

Мін'юст

СЗР (за згодою)

СБУ (за згодою)

УДО (за згодою)

Департамент з питань інфраструктури та

техрегулювання СКМУ

Департамент з питань безпеки СКМУ

Державне оборонне замовлення

Завдання

Посилення відповідальності, в тому числі кримінальної, за невиконання або **неналежне виконання державного оборонного замовлення**

Виконання завдання

18 травня 2019 року. Мінекономіки направило до КМУ листа № 2721-01/19662-01 з клопотанням щодо зняття з контролю виконання зазначеного завдання як такого, що не потребує законодавчого врегулювання. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання оборонного замовлення може посилювати сам державний замовник шляхом конкретизації штрафних санкцій. **Для посилення такої відповідальності не потрібно вносити зміни до законодавства.**

Строк

Відповідальні

Травень 2019

Мінекономіки
Мінфін
Мін'юст
ДК “Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань ефективного управління державною власністю СКМУ

Приватизація

Завдання

Внесення змін до ЗУ "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації" стосовно виключення з переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, підприємств "Укроборонпром" та включення їх до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, але можуть бути корпоратизовані

Виконання завдання

02 жовтня 2019 року Закон України № № 145-IX "Про визнання таким, що втратив чинність, ЗУ "Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації".

17 березня 2020 року Нагльдова рада ДК "Укроборонпром" у листі до КМУ № УОР 12-2284 запропонувала передати на приватизацію 19 підприємств-учасників концерну "Укроборонпром".

Строк

Відповідальні

Травень 2019

Мінекономіки
Мінфін
Мін'юст
ДК "Укроборонпром"
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань ефективного управління державною власністю СКМУ

Заміщення російської контрабанди

Завдання

Внесення змін до Митного кодексу України стосовно **спрощення ввезення складових для використання у виробництві продукції оборонного призначення**

Виконання завдання

28 травня 2020 року зареєстрований законопроект № 3558 “Про внесення змін до статті 287 Митного кодексу України (щодо спрощення ввезення складових для продукції оборонного призначення)”, який має усунути сприятливі митні умови для незаконної контрабанди складових для продукції оборонного призначення з території Російської Федерації.

Грудень 2020 року законопроект № 3558 залишається на стадії “ознайомлення”.

Строк

Відповідальні

Травень 2019

Мінекономіки
Мінфін
Мін’юст
ДК “Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань фінансового та економічного розвитку СКМУ

Заміщення російської контрабанди

Завдання

Внесення змін до Митного кодексу України стосовно

спрощення ввезення складових для використання у виробництві продукції оборонного призначення

Ризики виконання завдання

Довготривалість процесу напрацювання законопроекту № 3558. Станом на грудень 2020 року законопроект № 3558 залишається на стадії “ознайомлення”.

Строк

Відповідальні

Травень 2019

Мінекономіки
Мінфін
Мін'юст
ДК “Укроборонпром”
Департамент з питань інфраструктури та техрегулювання СКМУ
Департамент з питань фінансового та економічного розвитку СКМУ

Висновки

Станом на грудень 2020 року серед завдань, визначених в Указі Президента № 79/2019 від 15 березня 2019 року, **такими що виконані частково** можна вважати наступні:

- проведено огляд ОПК
- утворено орган виконавчої влади в сфері ОПК
- проведено аудиту ДК “Укроборонпром”
- визначено особливості перетворення держпідприємств ОПК в акціонерні товариства в законопроекті № 3822
- заплановано підвищення прозорості оборонних закупівель в новому законі “Про оборонні закупівлі”
- сформовано список підприємств ДК “Укроборонпрому” до приватизації

Висновки

Станом на грудень 2020 року серед завдань, визначених в Указі Президента № 79/2019 від 15 березня 2019 року, **такими що не виконані** можна вважати наступні:

- залучення представників держав-партнерів до роботи Наглядової ради ДК “Укроборонпром”
- спрощення митних правил для ввезення складових для використання у виробництві продукції оборонного призначення

Висновки

Разом з тим існує ряд управлінських ризиків, які можуть стати на заваді остаточному виконанню завдань в Указах Президента № 79/2019 від 15 березня 2019 року та № 59/2020 від 27 лютого 2020 року.

-- Указ Президента № 59/2020 зобов'язав КМУ внести у місячний строк після затвердження РНБО звіту огляд ОПК на розгляд ВРУ проекти законів щодо:

1. внесення змін до деяких законодавчих актів України про створення сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій в ОПК, зокрема шляхом утворення спільних підприємств;
2. особливостей перетворення державних унітарних комерційних підприємств ОПК в акціонерні товариства та їх приватизації; фінансового оздоровлення та підтримки підприємств ОПК.

Однак станом на грудень 2020 року РНБО не затвердило звіт про проведення огляду.

Висновки

-- Зареєстрований законопроект № 3822 “Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності” містить механізми забезпечення сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій в ОПК, шляхом утворення спільних підприємств; механізм перетворення державних унітарних комерційних підприємств ОПК в акціонерні товариства та їх приватизацію, а також механізм фінансового оздоровлення та підтримки підприємств ОПК. Але такий законопроект **майже 6 місяців не може погодити Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості.**

-- Зареєстрований законопроект № 3558 “Про внесення змін до статті 287 Митного кодексу України (щодо спрощення ввезення складових для продукції оборонного призначення)”, так само **не розглядається парламентом більше 6 місяців.**

Висновки

- Створення Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості, на яке покладені функції формувати та реалізовувати державну військово-промислову політику, **стало другим органом виконавчої влади за рік** з такими функціями після Мінекономіки.
- Довготривале створення Мінстратегпрому **негативно вплинуло на підготовку нормативно-правових актів**, необхідних для забезпечення вступу в дію ЗУ “Про оборонні закупівлі” з 01 січня 2021 року.
- Від початку дії Указу Президента № 79/2019 15 березня 2019 року членами Наглядової ради ДК “Укроборонпром” були призначені 9 осіб, два з яких перебувають на посадах останні 1-2 місяці, а 5 обіймали посади менше 12 місяців. При цьому жоден представник держав-партнерів **не був залучений до роботи Наглядової ради ДК “Укроборонпром”**.
- Інформація про результати фінансового аудиту ДК “Укроборонпром” **відсутня понад 12 місяців**.

Рекомендації

Верховна Рада України

1. Прийняти законопроект № 3822 “Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності”
2. Прийняти законопроект № 3558 “Про внесення змін до статті 287 Митного кодексу України (щодо спрощення ввезення складових для продукції оборонного призначення)”

КМУ:

1. Переглянути строки виконання Плану організації виконання Указу Президента від 15 березня 2019 року № 79 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 березня 2019 року “Про реформування оборонно-промислового комплексу та підвищення рівня прозорості виконання державного оборонного замовлення”
2. Замінити Мінекономіки на Мінстратегпром в завданнях Плану організації виконання Указу Президента № 79
3. Забезпечити вчасне виконання завдань Плану організації виконання Указу Президента № 79 відповідно до оновлених строків

Рекомендації

Мінстратегпром:

1. Вжити заходів щодо залучення представників держав-партнерів до роботи Наглядової ради ДК “Укроборонпром”
2. Підготувати та оприлюднити власні пропозиції до законопроекту № 3822 “Про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності”
3. Завершити підготовку нормативно-правових актів необхідних для реалізації Закону “Про оборонні закупівлі”

ДК “Укроборонпром”:

1. Оприлюднити результати фінансового аудиту
2. Вжити заходів щодо залучення представників держав-партнерів до роботи Наглядової ради ДК “Укроборонпром”

Джерела

Законодавство

- Закон України № 553-IX від 13.04.2020 року “Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2020 рік”
- Закон України № 808-IX ЗУ від 17.07.2020 року “Про оборонні закупівлі”
- Указ Президента України №79/2019 від 15.03.2019 року “Про рішення РНБО “Про реформування оборонно-промислового комплексу та підвищення рівня прозорості виконання державного оборонного замовлення”
- Указ Президента України № 734/2019 від 07.10.2019 року “Про членів Наглядової ради Державного концерну “Укроборонпром”
- Указ Президента України №23/2020 від 25.01.2020 року “Питання Наглядової ради Державного концерну “Укроборонпром”
- Указ Президента України №59/2020 від 27.02.2020 року “Про рішення РНБО “Про основні показники державного оборонного замовлення на 2020 рік та 2021, 2022 роки”
- Указ Президента України №242/2020 від 19.06.2020 року “Питання Наглядової ради Державного концерну “Укроборонпром”
- Указ Президента України №424/2020 від 06.10.2020 року “Питання Наглядової ради Державного концерну “Укроборонпром”

Джерела

Законодавство

- Постанова КМУ № 355 від 24.04.2019 “Про внесення змін до деяких постанов КМУ від 05 квітня 2014р. № 85 і від 20 серпня 2014р. № 459 ”
- Постанова КМУ № 490 від 22.05.2019 року “Про затвердження Порядку проведення огляду оборонно-промислового комплексу”
- Постанова від № 624 від 22.07.2020 року “Про утворення Міністерства з питань стратегічних галузей промисловості України”
- Протокол № 14 засідання КМУ від 03.04.2020 року “План організації виконання Указу Президента від 15 березня 2019 року № 79 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 березня 2019 року “Про реформування оборонно-промислового комплексу та підвищення рівня прозорості виконання державного оборонного замовлення”
- Розпорядження КМУ № № 1321-р від 21.10.2019 року “Про припинення повноважень члена наглядової ради Державного концерну “Укроборонпром”
- Розпорядження КМУ № 1005-р від 23.10.2019 року “Про призначення члена наглядової ради Державного концерну “Укроборонпром”
- Розпорядження КМУ № 446-р від 19.06.2019 року “Про виділення коштів з резервного фонду державного бюджету”

Джерела

Публічні джерела інформації

- Проект Закону “Про внесення змін до статті 287 Митного кодексу України (щодо спрощення ввезення складових для продукції оборонного призначення)” № 3558 від 28.05.2020 року
- Проект Закону про особливості реформування підприємств оборонно-промислового комплексу державної форми власності № 3822 від 09.07.2020 року

Медіа

- Аудит "Укроборонпрому": Майже половина підприємств – неефективні//Українська правда, - 18.05.2018 рік
- “Це сміття”: чому українська армія може залишитись без нової бронетехніки//Радіо Свобода, - 24.06.2019 рік
- Аудит “Укроборонпрому” проведе компанія Baker Tilly Ukraine – результати тендеру// Радіо Свобода, - 05.09.2019 рік
- Перший фінансовий аудит “Укроборонпрому” завершиться за рік //Веб-портал ДК “Укроборонпром”, - 12.11.2019 рік
- З “Укроборонпрому” за 10 років вкрали майже мільярд гривень – Найєм//Радіо Свобода, - 10.01.2020 рік
- Айварас Абромавичус.Старт большой трансформации за 150 дней: как мы строим 100% новую компанию//Українська правда, - 20.02.2020 рік
- Реформа оборонної та авіакосмічної промисловості України: основні орієнтири//Укрінформ, - 23.10.2020 рік
- Мінстратегпром зможе виконувати оборонні замовлення, коли запрацює «секретний відділ» – Урусський//Радіо Свобода, - 05.12.2020